

Plan de consultare a copiilor

Obiectiv:

Prin acest instrument de lucru, ne propunem să **oferim copiilor un cadru în care să-și poată exprima opinia cu privire la importanța educației de calitate**, barierele care stau în calea accesului tuturor copiilor la o educație de calitate și soluțiile care ar putea ajuta la îndepărtarea acestor obstacole, dar și cu privire la aspirațiile lor, individuale și colective, și modul în care educație îi poate sprijini să-și realizeze aceste aspirații.

Informații generale despre planul de consultare:

Pentru a-i consulta pe copii despre ce înseamnă educația de calitate și sărăcia educațională pentru ei, Salvați Copiii a elaborat un cadru bazat pe teoria capacitățilorⁱ avansată de Amartya Sen și Martha Nussbaum. Acest cadru permite copiilor să discute despre cele patru dimensiuni ale oportunității educaționale, corelate cu cadrul dezvoltat de Salvați Copiii pentru Calitatea mediului de învățare (*Quality of Learning Environment*)ⁱⁱ. Oportunitățile sunt următoarele:

- **De a fi:** abilități de viață independentă referitoare la conștiința de sine, stima de sine și încrederea în propriile forțe (construirea unei identități, auto-aprecierea, stabilirea țărilor, îndeplinirea visurilor etc.); abilități pentru a face față diferitelor situații (abilități pentru gestionarea emoțiilor și a stresului). Aceasta înseamnă a se privi pe sine ca fiind actorul principal în definirea unui rezultat pozitiv pentru viitor.
- **De a cunoaște:** abilități cognitive, precum gândirea critică (analizarea diferitelor surse de informații, interpretarea motivațiilor); abilități de rezolvare a problemelor și de luare a deciziilor (colectarea informațiilor, evaluarea consecințelor, definirea alternativelor, alegerea unei soluții). Astfel, *a învăța să cunoști* se referă atât la dobândirea de cunoștințe, cât și la punerea acestora în practică.
- **De a face:** se referă la acțiunile pe care le întreprinde o persoană, precum și la abilitățile practice și psihomotorii necesare pentru îndeplinirea nevoilor imediate și funcționarea de zi cu zi.
- **De a conviețui:** abilități interpersonale și de socializare precum comunicarea, negocierea, refuzul, asertivitatea, abilități de relaționare, de cooperare și empatie. Abilitățile care se încadrează în sfera „*a învăța să conviețuiești*” sunt esențiale în definirea unui individ ca ființă socială. Acest aspect al dezvoltării poate fi realizat atunci când o persoană nu se confruntă cu lipsuri materiale și când este conștientă de importanța sprijinului social și a bunăstării colective ca premise obligatorii pentru bunăstarea individuală. De asemenea, acest aspect presupune și un sentiment de preocupare față de bunăstarea celorlalți și de afiliere sau apartenență la un grup, o categorie, o societate și o cultură.

Aceste patru dimensiuni ale oportunității educaționale sunt strâns corelate cu drepturile consacrate de Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, ratificată de toate statele membre ale UE. Acestea includ:

- Dreptul la supraviețuire și dezvoltare
- Dreptul la educație, sănătate, timp liber, joacă și cultură
- Dreptul la protecție împotriva violenței și abuzului

- Dreptul la dezvoltare fizică, mentală, spirituală, morală și socială
- Dreptul la respect reciproc față de ceilalți și natură, precum și toleranță
- Dreptul la protecție împotriva discriminării
- Libertatea de expresie și opinie
- Dreptul la demnitate și dreptul de a fi ascultat

Informații și sfaturi practice:

1. Durată

Desfășurarea în întregime a activității de consultare durează aproximativ 2 ore și este recomandabil a fi parcurși toți pașii.

Având însă în vedere constrângerile de timp, pentru a permite și organizarea activității într-un interval mai scurt de timp (o oră), am evidențiat (cu galben) în cuprinsul planului câțiva pași care pot fi omiși. De asemenea, puteți găsi (evidențiate cu aceeași culoare) câteva sugestii de adaptare a activităților, astfel încât durata acestora să fie mai mică.

2. Număr de participanți – nu mai mult de 35 (o clasă)

Consultarea poate fi organizată și cu un grup mai mare de copii, dar durata activității va fi mai mare și efortul moderatorului va fi mai intens.

3. Rolul adulților

Dacă este posibil, pe lângă moderatorul procesului de consultare, ar fi util să fie implicat încă un adult (un coleg profesor sau un alt invitat) care să preia sarcina de a nota ideile exprimate de copii.

Pentru a permite copiilor să-și exprime opiniile în mod deschis și sincer, este absolut necesar ca adulții prezenți la consultare (cadru didactic care moderează consultarea și eventualii invitați) să nu intervină în a influența opiniile exprimate și să încurajeze participarea tuturor.

Adulții își pot exprima opiniile proprii și pot contribui cu informații despre propria experiență, dar într-un mod care să încurajeze participarea copiilor și exprimarea ideilor acestora.

4. Rezumarea concluziilor și sugestiilor

Vă adresăm rugămintea de a ne transmite cele mai interesante opinii și citate ale copiilor (cele care v-au impresionat în mod deosebit sau cele care s-au bucurat de acordul majorității participanților). În acest sens, vă rugăm să rezumați aceste contribuții în maxim 1 pagină și să ni le transmiteți prin mail la salvaticopiii.gce@gmail.com.

PLAN DE CONSULTARE

I. Ce este educația de calitate și care este impactul lipsei de resurse asupra educației?

1. Cum afectează sărăcia și lipsa resurselor dreptul la educație de calitate?

A. Ce presupune educația de calitate? (Care sunt elementele/componentele educației de calitate? De ce avem nevoie pentru ca educația să fie de calitate?)

Discuție în grup, elementele se notează de moderator pe tablă sau flipchart.

B. Drumul către educația de calitate

Pe grupuri, participanții vor ilustra obstacolele care-i pot împiedica pe copii (și mai ales pe copiii afectați de sărăcie) să aibă acces la o educație de calitate.

Vor desena drumul care trebuie parcurs de copii spre școală, ilustrând obstacolele sub formă de gropi, pomi căzuți, râuri, bariere etc. Pe fiecare obstacol vor scrie ce reprezintă.

Fiecare grup prezintă desenul. Desenele se afișează într-un loc vizibil pentru a fi folosite în următorul exercițiu.

2. Ce soluții există?

A. Ne imaginăm următoarea situație: va avea loc o dezbatere cu privire la cele mai bune măsuri care să conducă la înlăturarea obstacolelor despre care s-a discutat în exercițiul anterior. Se împart participanții în 4 grupuri și fiecare grup va pregăti o listă de măsuri.

Grupurile sunt:

- Reprezentanții elevilor
- Reprezentanții profesorilor
- Reprezentanții părinților
- Reprezentanții autorităților

Lista de măsuri va fi structurată pe următoarele 3 coloane și se va scrie pe o foaie de hârtie (sau flipchart):

Măsuri pentru ca sărăcia și lipsa resurselor să nu mai împiedice copiii să beneficieze de educație de calitate:

Ce măsuri propunem să se ia	Cui propunem	Ce măsuri putem lua chiar noi

Se prezintă pe rând listele. (Dacă timpul permite, se pot simula dezbateri între cele 4 grupuri).

B. Transmite un mesaj! – Dacă timpul permite

Fiecare participant va scrie pe o foaie de hârtie un mesaj pentru factorii de decizie, referitor la sărăcia și lipsa resurselor care afectează educația de calitate.

Factori de decizie cărora le pot fi adresate mesaje: ministrul educației, ministrul finanțelor, premierul, președintele, consilierul local, consilierul județean, primarul etc.

Pe hârtie se va menționa și cui îi este adresat mesajul.

II. Cum își vad copiii și tinerii viitorul și cum poate educația să contribuie la realizarea visurilor și aspirațiilor lor?

A. Lista dorințelor – Cum/ce vreau să fiu

Se împarte tabla (sau o foaie de flipchart) în 3 coloane și fiecare participant este rugat să se gândească la viitorul său și este invitat să completeze pozițiile:

<i>Îmi doresc să fiu .....</i>	<i>dar m-ar putea împiedica...</i>	<i>Și mi-ar putea fi de ajutor/m-ar putea sprijini</i>
•	•	•
•	•	•
•	•	•
•	•	•
•	•	•
•	•	•
•	•	•

Dacă timpul permite, participanții își notează singuri ideile. Pentru scurtarea duratei exercițiului, notarea ideilor se face de moderator sau de un alt adult (ori elev mai mare) care participă la activitate.

După ce fiecare participant a scris, discuția poate fi mutată spre generația pe care ei o reprezintă. (Dacă timpul permite)

Hai deți să ne mutăm atenția de la persoana voastră, la generația pe care o reprezentați. Cum ați răspunde la întrebări, dacă ele ar suna așa: *Îmi doresc să fim o generație.....; dar ne-ar putea împiedica .....*; și ne-ar ajuta dacă .....

Pe măsură ce participanții discută despre generația lor, moderatorul adăugă în coloanele potrivite aspirațiile/obstacolele/soluțiile sugerate de participanți. Schema va arăta așa:

<i>Îmi doresc să fiu .....</i>	<i>dar m-ar putea împiedica...</i>	<i>Și mi-ar putea fi de ajutor/m-ar putea sprijini</i>
• •	• •	• •
<i>Să fim o generație ....</i>	<i>Dar ne-ar putea împiedica</i>	<i>Și ne-ar ajuta</i>
• • •	• • •	• • •

N.B. La coloana 3 se va aduce în discuție și rolul educației, pentru a vedea cum își poate aduce contribuția la realizarea aspirațiilor lor.

B. Portret în detaliu.

Am văzut ce vă doriți să fiți, dar haideți să intrăm în amănunt și să vedem ce ne-am dori **să cunoaștem**, să fim capabili **să facem** și cum **să ne comportăm** în relație cu ceilalți.

Se repetă scenariul de mai sus, dar cu teme următoare (**aspirațiile generației se completează doar dacă timpul permite**)

Să știm

<i>Îmi doresc să știu/să cunosc .....</i>	<i>dar m-ar putea împiedica...</i>	<i>Și mi-ar putea fi de ajutor/m-ar putea sprijini</i>
• • •	• • •	• • •
<i>Să fim o generație care să cunoască/știe ....</i>	<i>Dar ne-ar putea împiedica</i>	<i>Și ne-ar ajuta</i>
• • •	• • •	• • •

A nu se uita de rolul educației, pentru a vedea cum își poate aduce contribuția.

Să fim capabili să facem

<p>Îmi doresc să fiu capabil să fac .....</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • 	<p>dar m-ar putea împiedica...</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • 	<p>Și mi-ar putea fi de ajutor/m-ar putea sprijini</p> <ul style="list-style-type: none"> • • •
<p>Să fim o generație compusă din persoane care să fie capabile să facă următoarele .....</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • 	<p>Dar ne-ar putea împiedica</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • 	<p>Și ne-ar ajuta</p> <ul style="list-style-type: none"> • • •

A nu se uita de rolul educației, pentru a vedea cum își poate aduce contribuția.

Abilități sociale

(Aici e posibil să apară dificultăți la identificarea abilităților sociale; dacă moderatorul sesizează problema, poate oferi ca exemple toleranța, empatia, abilitățile de comunicare, de negociere, de a spune „nu” când este cazul, de a ne exprima cu ușurință și fără teamă punctele de vedere, de a relaționa cu respect, de ascultare activa, leadership, putere de convingere)

<p>Îmi doresc să am următoarele abilități sociale .....</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • 	<p>dar m-ar putea împiedica...</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • 	<p>Și mi-ar putea fi de ajutor/m-ar putea sprijini</p> <ul style="list-style-type: none"> • • •
<p>Să fim o generație cu următoarele abilități sociale</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • 	<p>Dar ne-ar putea împiedica</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • 	<p>Și ne-ar ajuta</p> <ul style="list-style-type: none"> • • •

ⁱ Sen A. (2009) *The idea of justice*; Nussbaum M. (2011) *Creating capabilities*; International Commission on Education for the Twenty-first century (1996) *Learning: the treasure within*.

ⁱⁱ Save the Children, *Quality Learning Environment (QLE) framework* (disponibil doar pentru personalul Salvați Copiii): One Net, <https://onenet.savethechildren.net/whatwedo/education/QLEProgrammeCatalogue/Pages/Quality-Learning-Environment.aspx> Save the Children, *Quality Learning Environment (QLE) framework*, One Net, <https://onenet.savethechildren.net/whatwedo/education/QLEProgrammeCatalogue/Pages/Quality-Learning-Environment.aspx>